

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Bucuroul de distribuire: Librăria Asociației Sighet, Piața Unirei No. 25

Apare în fiecare Duminică.

Prețul unui exemplar: 1 Leu

Reflexii asupra unui congres.

Sunt în viața omului și zile de acelea, când părăsindu-se pe sine însuși cu toate mizeriile și durerile ființei sale mărginite, egoismul său brutal se indulcește. În aceste zile rare și scumpe de sărbători ochiul lui devine o lentilă enormă, producând imaginea lumii care ar exista dacă el ar fi mai mult *om* și *creștin* adevărat. Izvorul de lumină,—din care pornită razele miraculoase, care îi arată tabloul nespus de mareț al binelui—este *cuvântul* pornit din inimă tot așa de înduioșată ca a auditorului și din convingerea suflată de Spiritul Sfânt, că într'adevăr ar putea exista lumea binelui. În aceste zile omul simte scânteia binelui, mișcându-se sub stratul de rugină al zilelor de lucru, sub mușegaiul

inerției omenești și sub praful inconștienței barbare.

Ziua de 26 August fu asemenea zi pentru membrii Agrului din eparhia Maramureș. Congresul eparhial din Șomcuta Mare cu vorbirile lui frumoase ne răsvrătise din masa pornirilor acelea care sunt în acord cu chemarea Agristului, așa că acelea cerură dreptul lor în sufletul nostru. Nici nu se putea să se întâmple altfel, căci congresul s'a început prin Sf. Jertfă a Liturghiei și prin cuvântarea caldă, clară și emoționantă a I. P. S. Arhiepiscopului, aceasta pe lângă farmecul de a ne deștepta sentimente avea și intensitatea convingerii. După așa un început, continuarea numai prea frumoasă putea să fie. Nu mi-e scopul să aduc elogii ora-

torilor, fiecare în genul său era vrednic de marea sărbătoare și fiecare ne-a îmbogățit sufletul cu neprețuite comoare.

Rog însă pe cei care erau prezenți la acest frumos, util și instructiv congres, ca cele auzite să nu le dea uitării. Scânteia binelui să nu fie iarăși acoperită, sau stinsă de rugină, mușegai și praful. Pornirile nobile răscolate să nu ajungă iarăși sub stăpânirea rușinoasă a dispozițiilor distrugătoare pentru suflet. Imaginea frumoasă a lumii binelui să nu fie ștearsă din ochi noștri de alte imagini pictate de patimile și greșelile omenești. Ce ne-am propus să nu rămână numai propunere. Iar *Domnul va fi cu noi!*

Irina Berinde.

Rozarul.

Deja la începutul catolicismului găsim rugăciuni asemănătoare cu Rozarul. Este în natura omului, ca să zică socoteală despre tot ce se poate socoti — chiar și rugăciunile. Nu pentru aceea, ca să ne lăudăm cu ele — cum a făcut fariseul — ci pentru — ca din slăbiciune omenească să nu uităm numărul acela, de câte ori vrem să-L lăudăm pe Domnul.

Rozarul de azi se atribuie — după tradiție, sfântului Dominic, care la rândul său l-a primit dela Vergura Maria. Anume în secolul al XIII-lea s'a lăsat foarte mult erezia „Albigenzilor.“ În urma acestei erezii morala a scăzut mult. Sf. Dominic, a avut la inimă chestia mântuirii sufletelor și a implorat îndurarea lui Dumnezeu cu rugăciuni, priveghieri și lacrimi. Într'o noapte i-a apărut Vergura Maria și i-a întins un rozar zicând: „Primește acest talisman și-l lățește între oameni. Cu acesta vei birui erezia, vei subjuga răutatea și vei face ca să iasă din nou la suprafață virtutea.“ Sf. Dominic a primit rozarul și a ajuns la rezultate foarte mari.

De atunci, rozarul s'a răspândit foarte mult între creștini. Azi nu găsim copil creștin, care să nu înțeleagă, ce este șirul acela de bile făcute de piatră, lemn sau alt material.

Pontificii romani au dat atenție deosebită acestui fel de a se ruga, și l-au înzestrat cu diferite indulgențe. Mai ales LEO XIII-lea a consfințit luna Octomvrie „Reginei Rozarului“; el a introdus în Litania Laurentană — atât de răspândit între credincioșii romano-catolici — „Regina rozarului, roagă-te pentru noi“ și în fiecare an s'a grăbit, prin circulare emenate din dragostea inimii sale, a îndemna pe toți creștinii la rugăciunea rozarului.

Din acest motiv el este supranumit: papa rozarului.

Creștinii au primit cu bucurie rozarul și l-au purtat la sine ca pe un talisman scump. Boabele lui le-au perândat cu drag; în necazuri, cu rozarul în mână au cerut mila Domnului; călugări și călugărițe cu rozar s'au încins: vitejii luptători pentru împărăția lui Hristos rozarul l-au legat de săbiile lor; rozarul îl poartă la sine și

azi creștinul, în mână sau în buzunar, rozarul îl pune sub pernă, când își pleacă capul la odihnă.

Totuș trebuie să fie ceva bun în rozar, trebuie să aibă putere, — dacă Biserica îi dă atâta atenție!

Da, rozarul este bun și puternic, dar numai așa dacă-l privim cu ochii sufletului.

Cei cari nu înțeleg spiritul religiei noastre, cari privesc numai cu ochii trupului zic, că rozarul este numai o jucărie, care își aduce aminte de talismanele păgânilor, fetițe creștine vanitoase își împodobesc cu el mânuțele gingașe sau femei bătrâne ascund sub el răceala mâinilor zbârcite.

La o parte cu ochii trupului, rozarul să fie privit numai de suflet.

„Trandafir tainic“; este rozarul.

Rozarul este evanghelia neștiutorilor de carte. Dar nici pentru cărturari nu este mai puțin. Nu prin materia, din care este făcut, ci prin gândurile, pe care le conține. Bilele, cași glasul și cuvântul, sunt numai mijloc pentru predarea cugetului. Ce gând cuprinde Rozarul?

În trei acte mari și în

15 scene ne înfățișează fazele — când îmbucurătoare, când tragic dureroase, ale răscumpărării noastre. Aceste împreună fac, ca inima meditativă, să se miște.

Lumea, care se însuflețește pentru teatru, cinematograf și alte spectacole trebuie să amuțescă și nici un cuvânt nu poate ridica împotriva rozarului, căci în rozar se cuprinde adevărata dramă, adevărata tragedie, care se sfârșește cu marea bucurie a mântuirii noastre.

Folosul rozarului îl are, care se roagă, i-ar bucuria revine Mariei. Despre folosul lui ar putea să povestească mult sufletele. Rozarul alină suferințele, șterge lacrimile, îmblânzește pumni înțeleștați de desperare, mântuiește suflete și vieți.

Vergura Maria are bucurie în el, pentru că prețuiește cel puțin atâtă, cât un buchet frumos de trandafiri. Chiar din acest motiv, și folosindu-ne de aceasta asemănare drăguță îl numim: rozar. Dar totuși prețuiește mai mult, pentru că este buchet legat din flori spirituale, care nu se vestejesc nici odată.

Este o scenă incomparabil de frumoasă, când

copilul bun salută pe mamă sa cu un buchet de flori în mâini. — Așa ducem și noi Mamei noastre cerești florile inimei noastre.

* * *

Adunarea generală a Agrului Eparhiei Maramureșului.

Somcuta Mare 25—26 August 1934.

Din nou ne-am adunat, ca să dăm seama despre activitatea unui an trecut. Locul înfălnirii noastre — cu aceasta dată a fost *Somcuta Mare*, vechea capitală a jurului cetății de piatră, vechi loc de cultură națională și citadelă de apărare a catolicismului.

În general, în aceasta adunare — din dările de seamă citite, cu mare bucurie am putut constata, că în anul trecut s'a lucrat mult și am făcut un pas mare către scopul final al Agrului. N'am pus încă mâna pe rană, n'am prins încă pulsul, căci Agrul nici acum nu dominează „vieța publică și particulară,” dar încercările anului trecut ne-au adus mai aproape și nu este îndepărtat timpul, când vom ajunge, ca Agrul într-adevăr să fie acțiune catolică, când fiecare membru al Agrului va fi stăpânit de ideile lui și va pune aceste idei în aplicare în cercul său mai larg sau mai restrâns, când singurul sfătuitor în toate acțiunile noastre va fi Hristos-Regele.

Exceleța Sa Episcopul a știut, ca în persoană să conducă aceasta grandioasă adunare.

Să cinstim și noi rozarul, acest talisman miraculos, bucuria Mariei și scăparea noastră.

T. B.

Sâmbătă la orele 5 s'a ținut ședința comitetului, ședință de pregătire a congresului, apoi la orele 7 poporul adunat în frunte cu comitetul eparhial a ieșit într-o întimpinare a Arhiepiscopului.

La poarta triumfală din capatul satului au așteptat comitetul local al Agrului și autoritățile comunale, iar în ușa bisericii împodobite cu flori comitetul eparhial. Răspunsurile date de Exceleța Sa — scumpe mărgăritare ale credinței — au stabilit dela început marele succes al congresului.

La Paraclisul oficial după sosirea Exceleței Sale a predicat părintele Atanasie Maxim dela Bixad.

Dumineca, la orele 9 Liturghie pontificată de însuși Arhiepiscopul. Biserica s'a dovedit într-adevăr neîncăpătoare pentru mulțimea mare, care s'a adunat cu aceasta ocazie. Predica arhiepiscopului a fost într-adevăr expunerea programului Agrului. Cuvintele: „Doamne, Doamne caută din cer și cercetează via aceasta, care a sădit-o dreapta Ta” și textul evangheliei zilei au dat ocazie Arhiepiscopului, de a arăta lumii, că suntem meniți de a lucra

în via Domnului, cu credință și cu cinste. Aceasta este datorința noastră, dacă vrem să avem răsplata dela Stăpânul viei, -Dzeul nostru.

La Liturghie a cântat corul țărănilor din Șomcuta. Este de remarcat străduința țărănilor *Barna*, care fără ajutor, a fost în stare să organizeze, să instrueze și să conducă acest cor cu promptitudine și cu abilitate neobișnuită.

După terminarea sf. Liturghii, la care s'au cuminecat mulți, poporul în frunte cu muzica militară, într'o coloană frumoasă de marș a mers la vechia cetate, unde apoi s'a ținut congresul.

Mulțime mare de intelectuali și țărani a umplut sala mare a acestei zidiri monumentale, care de multe ori a fost martorul mișcărilor de ori ce natură a poporului românesc.

După sosirea Arhiepiscopului și a comitetului întreaga asistență ca într'un singur glas cerșeste ajutorul Spiritului Sfânt: *Împărate ceresc . . . Spiritul adevăratului . . . vino și Te așază întru noi.*

Președintele eparhial, *Dr. Florent Mihalyi* deschide congresul. Face istoricul vechilor legături dintre Maramureș și jurul Cetății de piatră. Aceste legături cu timpul s'au rupt, azi însă după 573 de ani se reînnoiesc prin Agru. Legăturile cele noi sunt cu mult mai solide, pentru că sunt așezate pe idei comune sufletești. Scopul omului și așa și scopul Agru-lui este: fericirea veșnică. Omenirea umblă pe două cărări:

una — este cea largă și pe aceasta merg cei mai mulți — este plină de palate, băluri, cinematografe, tablouri murdare, cărți cu texte imorale, farize și cărturari și aceasta este calea, care duce la osândă. Pentru noi rămâne calea cea îngustă, cu bisericile ei, singurele locuri unde se mai poate găsi adevărul. Aceasta cale e plină de case umilite dar indestulite și familii fericite. Agru caută fericirea omului, caută ca lumea să ajungă scopul său. Declară de deschis al III-lea congres eparhial al Agru-lui.

Apoi ia cuvântul *Excelența Sa Episcopul Dr. Alexandru Rusu*, ca să asigure conducerea Agru-lui despre colaborarea și sprijinul său; fiind programul Agru-lui în spiritul Bisericii promise, că va face totul, ca Agru să progreseze. Va face, ca organizațiile locale ale Agru-lui să se desvolte prin Cler. Cere binecuvântarea cerului pentru lucrările congresului.

O frumoasă mărturisire de credință a făcut apoi *Dl. Pogaciaș, prefectul județului*, care este bucuros, că în ziua aceasta de praznic — în numele județului — poate să aducă elogiul acelor, cari muncesc și au muncit pe terenul Agru-lui. Agrul este asociație religioasă și culturală. Dacă nu ar fi religioasă, n'ar fi nici culturală, căci o asociație culturală toată activitatea sa trebuie să și-o bazeze pe religie. Cultură fără religie nu există. Din frământările de azi trebuie să se nască o viață nouă. Trebuie să ne reîntoarcem la Hristos. Intelectualii

în rândul întâi trebuie să fie creștini practicanți, să asculte comanda comandamentelor divine. Mulțumește marelui comandament, format din Episcop, președintele și comitetul Agru-lui, că a venit pe teritoriul județului, ca prin aceasta să contribuie la formarea caracterelor ferme. Face un apel, ca lumea să intre în Agru, în șirul ostașilor lui Hristos. Să facem legământ, că vom asculta poruncile Domnului.

Părintele canonic *Dr. Tăutu* din Oradea, reprezentantul Comitetului Central, aduce salutul acestuia. Mediul aci este atât de potrivit — încât simbolizează unirea cu Roma. Generațiile vechi s'au dus, am rămas noi, epigonii și noi legea noastră moștenită dela părinți nu o vom părăsi. Biserica, păstrătoarea comorilor de veci, nu poate sta impasibil, când dușmanii năvălesc asupra cetății sfinte. Trebuie să ne luptăm. Dela Roma a pornit ideea Acțiunii Catolice. Agru nu este o asociație subverzivă, este o asociație de înfrățire, de trezire a conștiințelor; este acțiune de solidarizare a tuturor celor buni. Se cuvine, ca aceste să le însemnăm bine. Cu ocazia congresului trebuie să se ia un nou avânt. Toți să se întoarcă de aici la vetrele lor cu convingerea, că fiecare are datorința sfântă de a intra în Acțiunea Catolică și de a trăi după principiile ei. Acela care face așa, este de două ori catolic, prin botez și prin Acțiunea Catolică. Apoi sugerează ideea, ca să se recruteze în fiecare parohie, doi sau

trei oameni, cari să se consfințească cu totul Acțiunii Catolice.

Părintele rom. cat, *Radici* aduce salutul bisericii romano-catolice.

Dl. Alexandru Nilvan director de bancă vorbește în numele Astei. În calitate de bun fiu a Bisericii Catolice nu poate decât să se bucure, când vede atâta muncă depusă pentru fericirea omenirii. Văzând, floarea intelectualilor contribuind după putere la aceasta muncă nobilă, făgăduiește, că de acum se va munci și mai mult și mai bine.

Reverendisimul Ilariu Boros vicarul Maramureșului, vorbește în numele Asociației Maramureșene. Maramureșul supranumit *Tara Voivozilor* a fost totdeauna citadelă de catolicism, cum a fost și jurul Cetății de piatră. În bisericile din Maramureș și Chioar stăpânește acelaș Isus. Cere darul dela Dumnezeu Tatăl, ca ziua de azi să aducă rodirile sale.

Verbește apoi *Dr. Irina Berinde* în numele femeilor maramureșene. Pe calea dezvoltării nu există stare, ci numai progres sau regres. Odihna nu este altceva, decât regres mascat. Zelul fervent pentru înaintare aduce cu sine liniștea și îndestulirea sufletească. Deci toate asociațiile cu scop nobil să lucreze înainte. Reuniunea femeilor va lucra mână în mână cu Agru, cu ideile căruia se identifică.

Dl. Dr. Tibil vorbește în numele organizației locale. Își arată bucuria, că a putut găzdui aici congresul. Dorește progres și făgăduiește, că organizația locală de acum va munci și mai mult.

După ce Excelența Sa Episcopul mulțumește tuturor pentru sentimentele manifestate, dă cuvântul Domnului Secretar ge-

neral, *Dr. Ionel Pop*, care citește raportul asupra activității organizațiilor din eparhie. Situația generală a omenirii azi este de deplâns. Medicament nu este altundeva, decât în Acțiunea Catolică, care pe baze spirituale vrea să reformeze lumea. Piatra fundamentală e pusă. Organizmul material al Agru-lui este terminat, dar încă nu putem spune, că Agru trăiește. Drumul e plin de greutate și noi în feța lor șovăim. Acestei situații dibuitoare trebuie să-i punem azi capăt, de acum să lucrăm fervent.

Activitatea Agru-lui din toate colțurile eparhiei este îmbucurătoare. Organizațiile s'au sporit dela 267 la 289. Membri înscrși în anul trecut au fost 16,720 acest număr la data congresului de azi s'a ridicat la 18,420

Parentează apoi pe 2 membri din comitet: *Dr. Iuliu Pop* și *Dr. Titu Doros*.

Acest raport — plin de date semnificative — îl vom publica în alt loc în întregime.

Urmează apoi raportul casierului. Situația casei este următoare. La venite 2561 Lei, la cheltuieli 428 Lei. În număr 2833 Lei.

După verificarea rapoartelor urmează grandioasa conferință a Clarisimului *Dr. Augustin Popa* despre „România Creștină”. Aceasta conferință vom încerca să o dăm în întregime.

În locul celor doi membri repausați, se aleg membri în comitet *Dr. Vasile Chindriș* avocat din Sighet și *Dr. Stuparu* medic din Șomcuta.

Terminându-se programul, după cuvântul de închidere a președintelui, ne-am depărtat cu ferma convingere, că Acțiunea Catolică la noi va fi trainică și își va ajunge scopul său nobil.

MISMAR.

Oficiul protopopesc gr. cat. român—Sighet.

No. 691—934 prot.

Cătră Ven. Cler din District.

Prin aceste se convoacă sinodul protopopesc de toamnă pe ziua de 13 Septembrie 1934 la orele 8½ în sala școlii de lângă biserica gr. cat. rom. din Sighet.

Program.

1. La orele 8½ sfta Liturghie. Înainte de Liturghie preoții se vor mărturisii. În decursul sftii Liturghii va predica **Onoratul Ioan Dragomir** din Ocna-Șugatag. (Supleant **Onoratul Lazar Gherman** din Berbești)

2. Deschiderea sinodului.

3. Apel nominal.

4. Designarea membrilor verificatori.

5. Justificarea absențelor dela sinodul de primăvară.

6 Citirea și luarea la cunoștință a grațiosului ordin nr. 2535—934 cu privire la sinodul de primăvară.

7. Se vor citi înaltele ordine de interes comun.

8. Se va citi disertația: „Rostul și importanța pastorației individuale cu specială considerare la împrejurările cari ușurează ori îngreunează, la noi, acest încercat mijloc de prosperitate a vieții

religioase". Diserant Onoratul **Petru Perșe** din Sârbi. (Supleant Onoratul **Lazar Gherman** din Berbești Discuție.

9. Rapoartele religioase morale. Discuție.

10. Cazul de conștiință. Discuție.

11. Designarea diserantului și a predicatorului pentru sinodul de primăvară.

12. Eventuale propuneri.

13. Inchidere.

Dispoziții generale :

1. Rapoartele se vor înainta înainte de data sinodului.

2. Preoții vor aduce o-dăjdia și liturghicon.

3. Masa comună obligatoare.

4. Se cere, ca preoții să respecte punctuozitatea.

5. In caz de boală absența se va justifica prin certificat medical.

Sighet, la 30 August 934.

Oficiul protopopesc.

Proces-Verbal

dresat în ședința ordinară a Agrului, ținută în ziua de 26 August 1934. Ședința se deschide prin Dl. v-președinte al Agrului luând parte majoritatea membrilor, credincioșii parohiei, împreună cu On. preot A. Dunca.

Programul :

1. „Împărate ceresc” cântat de credincioșii parohiei.

2. Disertație ținută, despre vițitul capital și social „Invidia” de On. preot A. Dunca.

3. „Țiganul la vânat,” anecdotă de T. Speranța, recitată de elevul Biroveși Ioan cl. V.

4. Piesa „Cărlanii” de C. Negruzzi, jucată de flăcăi și fete, condusă de pr. A. Dunca.

5. „Dascălul și Scriptura” anecdotă de T. Speranța, recitată de elevul Petreș Vasile cl. V.

6. Cântarea „Cuvine-se cu adevărat” cântată de credincioși.

D. C. M. S.

Văleni, la 26. Aug. 1934.

Preot : A. DUNCA

v. preș : Gr. Mărgineanu

Calendar săptămânal.

2 — 8 Septembrie 1934.

2. Dumineca XIV-a d. Rusalii Evg. Mat.

22, 2—13 M. Mamont

3. Luni M. Antim

4. Marți M. Vavila

5. Mercuri Pr. Zacharie

6. Joi Arh. Mihail

7. Vineri M. Sazvut

8. Sâmbătă Nașt. P. F. Maria Ap. Fil. 2, 5.

Evg. Luca 10, 38.

Semne de toamnă . . .

Mulți arbori își scutură frunzele veștede întinzând către cer crengile goale și pustii. — Semne de toamnă și pentru mulți oameni: Părul începe a încărungi, obrazul a se îngreși, trupul a se îngreuna, puterile a slăbi, omul întreg a se vestezi. Arborii însă vor întineri din nou la primăvară, tu însă vei întineri oare? O, Nu! În aceasta lume nu! Aici te vestejești și te cufunzi în putrejună, sub aripa rece a morții. Vezi doar, că și la arbori frunzele vestezite nu mai învie. Alte frunze răsar, dar ce a fost nu mai este . . .

la seama ce faci!

Calendarul Bunului Creștin
Mănăstirea-Bixad

